

MOGUĆNOST RAZVOJA SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA U TURISTIČKOJ DESTINACIJI

Pavlović, Marina

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:903615>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova Veleučilišta u Šibeniku](#)

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENT
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

Marina Pavlović

MOGUĆNOST RAZVOJA SELEKTIVNIH OBLIKA
TURIZMA U TURISTIČKOJ DESTINACIJI – primjer
Koprivničko – križevačka županija

Završni rad

Šibenik, 2021.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENT
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

MOGUĆNOST RAZVOJA SELEKTIVNIH OBLIKA
TURIZMA U TURISTIČKOJ DESTINACIJI – primjer
Koprivničko – križevačka županija

Završni rad

Kolegij: Menadžment turističke destinacije

Mentorica: Jasmina Sladoljev, univ. spec. oec., v. pred.

Studentica: Marina Pavlović

Matični broj studentice: 1219061512

Šibenik, rujan, 2021.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, Marina Pavlović, studentica Veleučilišta u Šibeniku, JMBAG 1219061512 izjavljujem pod materijalnom i kaznenom odgovornošću i svojim potpisom potvrđujem da je moj završni rad na preddiplomskom stručnom studiju menadžmenta pod naslovom: Mogućnost razvoja selektivnih oblika turizma u turističkoj destinaciji na primjeru Koprivničko – križevačke županiji isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

U Šibeniku, 29. 09. 2021.

Student/ica:

M. Pavlović

**MOGUĆNOST RAZVOJA SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA U
TURISTIČKOJ DESTINACIJI – primjer Koprivničko – križevačka
županija**

MARINA PAVLOVIĆ

Ljudevita Gaja 38, 48362 Kloštar Podravski

marina.pavlovic321@gmail.com

Sažetak rada (opseg do 300 riječi)

Razvoj svake turističke destinacije u prvom redu se zasniva na resursima koje ima na raspolaganju. Da bi se razvili pojedini elementi ili u konačnici svi elementi koji će utjecati na razvoj nužno je napraviti detaljnu analizu tih resursa. U Republici Hrvatskoj postoje mnogobrojna područja koja imaju velik potencijal za turistički razvoj, ali isti se jako sporo razvijaju. Kako turistička potražnja stalno raste (iznimka 2020. godina), kako se mijenjaju želje i motivi za putovanjima nužno je razvijati selektivne oblike turizma u skladu sa potencijalima koje područje ima na raspolaganju.

Cilj rada je prikazati resurse Koprivničko – križevačke županije koje može koristiti u razvoju selektivnih oblika turizma.

(34 stranica / 11 slika / 4 tablica / 49 literaturnih navoda / jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u digitalnom repozitoriju Knjižnice Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: turistička destinacija, selektivni oblici turizma, Koprivničko – križevačka županija

Mentorica: Jasmina Sladoljev, univ. spec. oec., v. pred.

Rad je prihvaćen za obranu dana: 29.09.2021.

**POSSIBILITY OF DEVELOPMENT OF SELECTIVE FORMS OF
TOURISM IN TOURIST DESTINATION - example Koprivničko -
Križevačka County**

MARINA PAVLOVIĆ

Ljudevita Gaja 38, 48362 Kloštar Podravski

marina.pavlovic321@gmail.com

Abstract (up to 300 words)

The development of each tourist destination is primarily based on the resources at its disposal. In order to develop individual elements or finally all the elements that will affect the development, it is necessary to make a detailed analysis of these resources. There are many areas in the Republic of Croatia that have great potential for tourism development, but it is developing very slowly. As tourist demand is constantly growing (exception in 2020), as desires and motives for travel change, it is necessary to develop selective forms of tourism in accordance with the potentials available to the area.

The aim of this paper is to present the resources of Koprivničko – Križevačka County that can be used in the development of selective forms of tourism.

(34 pages / 11 figures / 4 tables / 49 references / original in Croatian language)

Thesis deposited in Polytechnic of Šibenik Library digital repository

Keywords: tourist destination, selective forms of tourism, County of Koprivničko - križevačka

Supervisor: Jasmina Sladoljev, univ. spec. oec.

Paper accepted: 29.09.2021.

Sadržaj

1. Uvod	1
1.1. Cilj rada	1
1.2. Metode rada	1
1.3. Struktura rada	1
2. POJAM TURISTIČKE DESTINACIJE	2
2.1. Razvoj turističke destinacije	3
2.2. Tipologija turističke destinacije	4
2.3. Resursna osnova za razvoj turističke destinacije	7
3. POJAM SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA	9
3.1. Vrste selektivnih oblika turizma	10
4. OPĆENITO O KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI	12
4.1. Osnovna turistička ponuda	14
4.1.1. Ponuda smještaja	15
4.1.2. Ugostiteljska ponuda	16
4.1.3. Atrakcije – manifestacije	16
5. RAZVOJ SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA U KKŽ	23
5.1. Cikloturizam u Koprivničko – križevačkoj županiji	23
5.1.1. Cikloturisti	26
5.1.2. Vrste cikloturista	26
5.2. Vinski turizam u KKŽ	28
5.3. Moto turizam u KKŽ	29
5.4. Kulturni turizam u KKŽ	31
6. ZAKLJUČAK	33
LITERATURA	34

1. Uvod

Turistička ponuda Republike Hrvatske je raznolika te se proteže duž cijele zemlje. Neki dijelovi su turistički razvijeni, iako još ima prostora za razvoj i unaprjeđivanje dok su drugi dijelovi koji se nalaze u kontinentalnoj Hrvatskoj tek u početnoj fazi angažiranja pojedinih resursa u turističke svrhe. Da bi se razvili pojedini elementi ili u konačni svi elementi koji će utjecati na razvoj nužno je napraviti detaljnu analizu tih resursa. Kako turistička potražnja stalno raste (iznimka 2020. godina), kako se mijenjaju želje i motivi za putovanjima nužno je razvijati selektivne oblike turizma u skladu sa potencijalima koje područje ima na raspolaganju. Jedna od takvih županija koja ima jako puno potencijala za turistički razvoj je Koprivničko – križevačka županija.

1.1. Cilj rada

Cilj ovoga rada je na primjeru Koprivničko – križevačke županije prikazati sadašnje stanje resursa kao i mogućnosti razvoja selektivnih oblika turizma na tom području.

1.2. Metode rada

Tijekom izrade završnoga rada korištena je znanstvena literatura, isto tako i stručna literatura iz područja turističke destinacije i turizma. Također, ulogu u izradi ovoga rada imaju i internetski izvori kao i web stranice.

1.3. Struktura rada

Rad je sastavljen od četiri dijela. U prvom dijelu je opisan pojam turističke destinacije, te njen razvoj, tipologija i resursna osnova koja je potrebna za razvoj turističke destinacije. Drugi dio je sastavljen od općenitog pojma selektivnih oblika turizma i od kojih se sve vrsta sastoji. U trećem dijelu su prikazane općeniti pojmovi o Koprivničko – križevačkoj županija, te koja je njezina osnovna turistička ponuda. U zadnjem dijelu je prikazan razvoj selektivnih oblika turizma u Koprivničko – križevačkoj županiji, te opisani neki od razvijenijih oblika turizma na tom području.

2. POJAM TURISTIČKE DESTINACIJE

Turistička destinacija predstavlja izuzetno kompleksan i višeslojan fenomen kojeg nije jednostavno definirati, stoga postoje različite definicije turističke destinacije. Na samom početku pojam destinacije se određivao samo iz geografskog aspekta zbog tretiranja na samo jednom području, ali bilo je potrebno odrediti granice toga područja i koje su njegove značajke (prirodni, kulturni resursi). (Vodeb, 2018., str. 49) (30. 08. 2021., 09:01h)

Pojam turističke destinacije otežava definiranje jer se pojam u vremenu mijenja, ovisno o tržišnim uvjetima destinacije, promjenama u društvu, ponašanju potrošača i sl. Možemo zaključiti da riječ destinacija predstavlja odredište ili cilj za turista, jer ljudi odnosno turisti destinaciju doživljavaju kao proizvod. (Magaš, Zadel, 2018., str. 9 -17.) (30.08.2021., 09:22 h)

Početak sedamdesetih godina 20. stoljeća, u vrijeme samog vrhunca masovnog turizma u zapadnom dijelu svijeta, pojam »turistička destinacija« zamijenit će pojam »turističko mjesto«. Razlog tomu su korjenite promjene koje su uzrokovane turističkim tokovima počevši od 1950. godine kada počinje razvoj masovnog turizma u svijetu. (Vodeb, 2018., str. 46.)

Turističku destinaciju moguće definirati kroz pet različitih aspekata definiranja, i to (Vodeb, 2014.):

1. Prostorni ili geografski aspekt
2. Aspekt (sadržaja) turističke ponude
3. Aspekt (stavova) turista
4. Poslovni ili strateški aspekt te
5. Sustavni aspekt.

Turiste potiču različiti motivi zbog kojih se odlučuju na putovanja te se turističke destinacije mogu podijeliti na planinska, kupališna, ostala turistička mjesta i ne turistička mjesta. Turistička mjesta se uvode u pojam turističke destinacije zbog uređenog prostora koji privlači veliki broj turista. Tako da možemo reći da destinacija predstavlja odredište ili cilj. U turizmu destinacija predstavlja lokalitet, mjesto, regiju, zemlju, skupinu zemalja, pa čak i kontinent kao odredište turističkog putovanja. Može se reći da je destinacija fleksibilan, dinamičan prostor čije granice određuje turistička potražnja, tj. sami turisti, neovisno o administrativnim granicama. (Petrić, 2011., str. 15.) (30.8.2021., 09:43h)

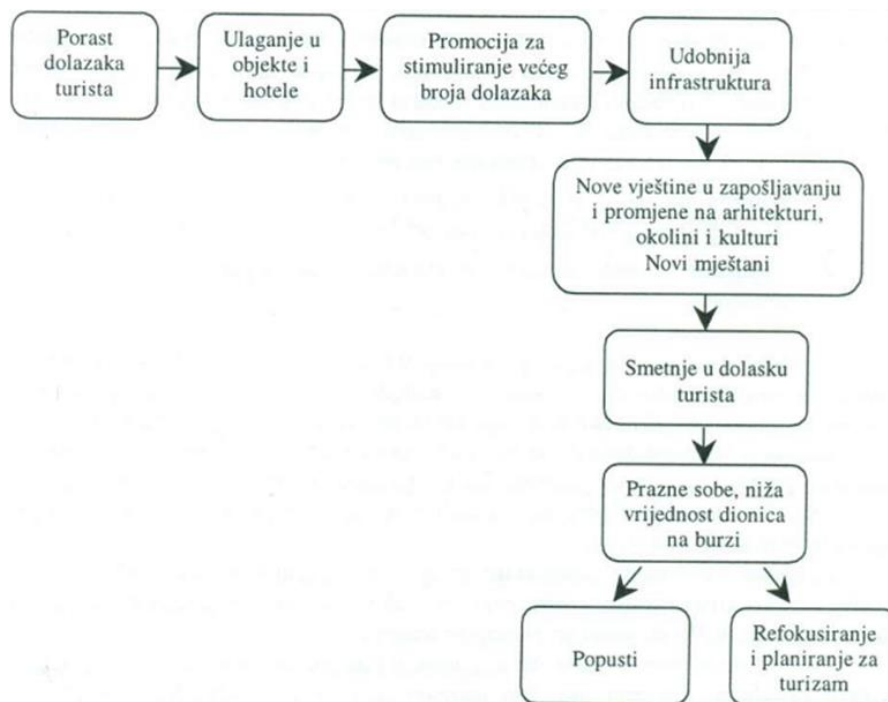
2.1. Razvoj turističke destinacije

Razvoj turizma i turističke destinacije međusobno su povezani. Turistička destinacija odnosno njihova ponuda se mora prilagođavati okolini te pratiti trendove i konkurente kako bi opstala na turističkom tržištu. Sve turističke destinacije pružaju vrlo slične proizvode i usluge, ali samo neke mogu postići originalnost u odnosu na konkurente, a to im uspijeva jer kontinuirano analiziraju turističko tržište. (Magaš, Zadel, 2018., str. 17 – 19.) (31.08.2021., 09:47 h)

Kako se turističke aktivnosti šire i postaju raznovrsnije, sve je važnije razumjeti njihov utjecaj na mjesta koja ljudi posjećuju radi odmora. Osim što pokušava privući posjetitelje i investitore u određeno područje, menadžment mora zadovoljiti i lokalne mještane te raditi na poboljšanju i ekološkoj zaštiti lokalnog područja.

Turističke destinacije (koje su često ovisne o turizmu zbog zarade i zapošljavanja) suočavaju se s rizikom uništenja njihove turističke privlačnosti uslijed povećanog broja posjetitelja budući da o istom ovisi i uspjeh u samoj industriji. (Alkier Radnić, 2003., str. 231-246.) (31.08.2021., 09:58 h)

Slika 1. Faze razvoja destinacije

Izvor: Laws E., Tourist Destination Management, London - New York, 1995., str. 8.

2.2. Tipologija turističke destinacije

Tipologija turističke destinacije je nezaobilazan zadatak. Kako bi turistička destinacija opstala na tržištu potrebno je sagledati sve aspekte, kako bi se stvorila podloga donošenju odluka o formiranju destinacijskog proizvoda koji će ujedno biti i konkurentan na turističkom tržištu. Upravo na taj način će se postići zadovoljstvo turista koji je ujedno i glavni cilj u turizmu. (Magaš, Zadel, 2018., str. 13–17.) (31.08.2021., 10:02 h)

Kada se radi analiza turističke destinacije Buhalis (2000) je istaknuo ključnih šest elemenata koji se moraju sagledati, a to su:

- **Atrakcije** koje destinacija nudi posjetiteljima bilo da su prirodne, umjetne, izgrađene, kulturna događanja ili baština.
- **Pristupačnost** do destinacije, odnosno cjelokupni infrastrukturni sustav (ceste, staze, terminali, vozila).
- Ponuda **sadržaja** odnosno, ugostiteljskih i smještajnih objekata, maloprodaje, te ostalih turističkih usluga.
- **Dostupnost turističkih paketa** od posrednika i grosista.
- Sve **aktivnosti** koje su dostupne u turističkoj destinaciji koje turisti koriste tijekom boravka.
- **Pomoćne usluge** kao što su banke, kiosci, pošta, bolnica i sl. (Magaš, Zadel, 2018., str. 13-17.) (31.08.2021., 10:14 h)

Veoma složeno je razvijanje tipologije turističke destinacije upravo zbog toga što turisti putuju iz različitih razloga i motiva putovanja. Stoga se tipologija turističke destinacije bazira na glavnim motivima putovanja. Sa aspekta atrakcija, destinacije možemo podijeliti u dvije kategorije, a to su:

1. Prirodne atrakcije (destinacije u kojima dominiraju prirodne atrakcije kao što su planine, jezera, more...)
2. Atrakcije koje je stvorio čovjek (kultura, zabavni ili tematski parkovi i sl.)

S obzirom na privlačnu snagu atrakcija u destinaciji, destinacija se može podijeliti na:

1. Primarne destinacije
2. Sekundarne destinacije

Tako možemo reći da primarne destinacije su one destinacije koje raspolažu sa privlačnim atrakcijama koje imaju jaku privlačnu snagu te su prepoznate na međunarodnoj razini, a takvim destinacijama je cilj da turisti koji dolaze da se zadržavaju što duže vrijeme.

Sekundarne destinacije su destinacije koje raspolažu sa manje privlačnom snagom, te su manje prepoznate. Takve destinacije nisu glavni cilj putovanja turistima, već ih turisti posjećuju kada putuju prema primarnoj destinaciji. U sekundarnim destinacijama se turisti zadržavaju kraće iz razloga toga jer destinacija nema dovoljno atrakcija kojima bi zadržali turiste duže. (Magaš, Zadel 2018., str. 13-17.) (01.09.2021., 10:53 h)

Tablica 1. Tipovi turističkih destinacija

Tip turističke destinacije	Kupci	Aktivnosti
Urbana	Posao Dokolica	Sastanci-konferencije-izložbe Obrazovanje-religija-zdravlje Razgledavanje-zabava-kupovina-kratak predah
Morska	Posao Dokolica	Sastanci-konferencije-izložbe More-sunce-pijesak-sport
Alpska	Posao Dokolica	Sastanci-konferencije-izložbe Planinski sportovi-skijanje-zdravlje
Ruralna	Posao Dokolica	Sastanci-konferencije-izložbe Poljoprivreda-opuštanje-sportovi-učenje
Autentični Treći svijet	Posao Dokolica	Istraživanje poslovnih mogućnosti-sastanci Autentičnost-sastanci-dobročinstvo-posebni interesi
Jedinstvena - egzotična – ekskluzivna	Posao Dokolica	Sastanci-povlačenje u osamu Posebne prigode-obljetnice-bračno putovanje

Izvor: Buhalis, 2000. (vlastita izrada tablice prema izvoru)

Prema tipovima turističke destinacije koje su navedene prethodno u tablici, možemo zaključiti i razlikovati sljedeće:

- a) *Destinacije urbanog tipa* privlače turiste različitih interesa kao što su zdravstveni, kulturni, odmorišni i slično. Urbane destinacije su vrlo dobro opremljene kongresnim dvoranama i potrebitim prijevozom i smještajem koji veoma olakšava organizaciju većih događanja. Također, urbane destinacije privlače turiste koji su željni odmora, te mogu koristiti neke jedinstvene sadržaje i usluge koje se nude u destinaciji. Osim odmorišnih turista privlače i zdravstvene i obrazovne turiste jer su opremljeni kvalitetnim i obrazovnim ustanovama i bolnicama.
- b) *Primorske destinacije* u velikoj većini slučajeva turistima služe ponajviše za odmor, a zatim i za rekreaciju, te ih posjećuju i zbog zdravstvenih razloga.
- c) *Planinske destinacije* privlače turiste koju su željni odmora, ali i ljubitelji zimskih sportova, no i turiste koje privlače aktivnosti u svim godišnjim dobima. (biciklisti, šetači i sl.)

- d) *Ruralni turizam* je turizam koji se razvija izrazito brzo. Seosko stanovništvo te poljoprivrednici koriste želje turista za povratak u prirodu uz doživljaje autentičnih poljoprivrednih procesa, te se često poljoprivredni objekti prilagođavaju turističkim aktivnostima.
- e) *Autentični Treći svijet* odnosno odredišta u jedinstvenim zemljama se često pronalaze u mjestima izvan uobičajenih turističkih ruta. Tako turisti uživaju u autentičnim iskustvima u mjestima koja su još uvijek ograničena stupnjem turističkog razvoja i često nemaju potrebnu infrastrukturu koja je potrebna za pružanje turističkih usluga.
- f) *Jedinstvena-egzotično-ekskluzivne destinacije* kao što sami naziv govori nude autentično i dragocjeno iskustvo, tako se ove destinacije promoviraju kao „iskustvo koje se doživi jednom u životu“ što je popraćeno i razinom cijena. Takve destinacije su usredotočene na turizam koji nije masovni, te se pojavljuje maksimiziranje prihoda po posjetitelju. Upravo takve destinacije predstavljaju san prosječnog putnika te se upravo na taj način plasiraju i brendiraju na tržištu. (posebne prilike kao što su medeni mjesec, obljetnice, vjenčanja i sl.) (Magaš, Zadel 2018., str. 13-17.) (03.09.2021. 10:54 h)

Svjetska turistička organizacija (UNWTO) za potrebu u statističke svrhe destinaciju je podijelila u sljedeće:

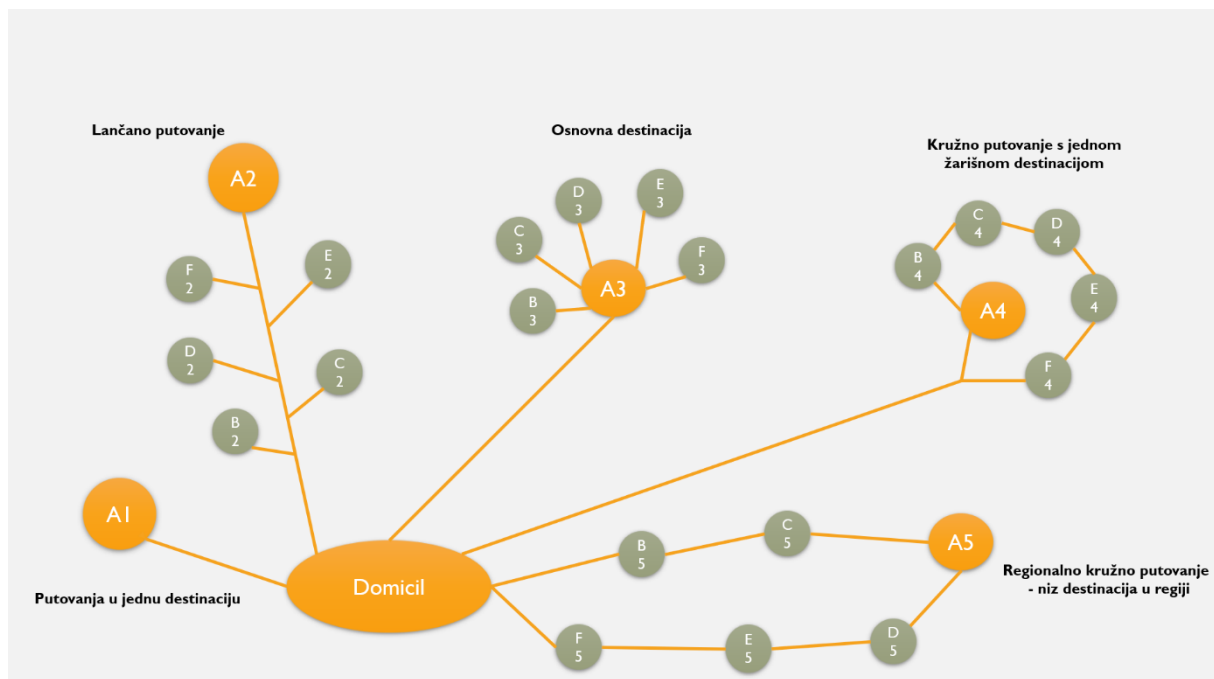
1. *Udaljena destinacija* koja je najudaljenija u odnosu na domicil.
2. *Glavna destinacija* se odnosi na destinaciju u kojoj je provedeno najviše vremena.
3. *Motivirajuća destinacija* je destinacija koju posjetitelj smatra kao primarni cilj posjeta.

Dok autori Lue, C., Crompton, L. J. i Fesenmaier, D. R. (1993.) tipologiju turističkih destinacija razrađuju s pet različitih prostornih modela, a to su:

- A1 – putovanje u samo jednu destinaciju
- A2 – posjet nizu destinacija prije osnovne destinacije (lančano putovanje)
- A3 – osnovna destinacija (destinacija u kojoj se boravi i služi za posjet drugih bližnjih destinacija)
- A4 – posjet nizu destinacija koje se nalaze u toj regiji odnosno regionalno kružno putovanje
- A5 – kružno putovanje: tipični itinerar s posjetom nizu turističkih destinacija bez žarišne destinacije.

Podjela s pet prostornih modela može se vidjeti na slici 2.

Slika 2. Tipologija turističkih destinacija

Izvor: Lue, C., Crompton, L. J., Fesenmaier, D. R. (1993.) (vlastita izrada u powerpoint prema izvoru) (04.09.2021., 17:27 h)

2.3. Resursna osnova za razvoj turističke destinacije

Kako bi se destinacija uopće razvijala ona mora raspolagati sa nekim oblikom resursa bilo to prirodni, neke proizvedene stvari ili ipak ljudsko znanje. Svaki ovaj oblik resursa se može koristiti kao sredstvo za zadovoljavanje potreba bilo u potrošnji ili proizvodnji. Dok turističkim resursima se smatraju sva sredstva koja se mogu privesti korisnoj svrsi u turizmu nekog područja. (E. Kušen) (04. 09. 2021., 17:46 h)

Turistički resursi moraju imati visoki stupanj privlačnosti, kako bi svojim svojstvima i karakteristikama privukli određeni segment turističke potražnje, stoga cjelokupna ponuda u turizmu zemlje morala bi se temeljiti upravo na atraktivnim svojstvima resursa kojima raspolaže. (Ćorluka G., 2019., str. 38.)

Tako postoji podjela turistički resursa prema WTO¹:

- Prirodni turistički resursi (plaže, planine, šume, rijeke, jezera, flora i fauna, i dr.)
- Kulturno povijesna baština (povijesne zgrade, spomenici, folklor i tradicija, muzeji, predstave)

¹ WTO – eng. World Tourism Organization

- Klimatski uvjeti (količina padalina, čistoća zraka, prosječna temperatura)
- Infrastruktura (izvori energije, opskrba vodom, prijevoz i pristup)
- Turističke usluge i sadržaj (smještaj, usluga prehrane, kupnja, rekreacija, sport, turističke informacije)

Osim osnovnih turističkih resursa, resursnu osnovu čine izravni i neizravni turistički resursi. Za potrebe planiranja razvoja turizma i stvaranje turističkog proizvoda, nužno je objasniti i prikazati funkcionalnu strukturu turističke resursne osnove.

Komponente funkcionalne strukture turističke resursne osnove:

- Temeljni turistički resursi,
- Ostali izravni turistički resursi i
- Neizravni turistički resursi.

Temeljni turistički resursi su potencijalne i realne turističke atrakcije destinacije. Zbog njih turisti dolaze u neki lokalitet, a zbog njih tamo ne bi moglo biti razvoja u turizmu.

Ostali **izravni** turistički resursi su rezultati ranijeg turističkog i ugostiteljskog djelovanja na području destinacije, a osigurava uvjete za ugodan boravak i obavljanje aktivnosti koje žele turisti, a to su: turističko ugostiteljski objekti, prateći turistički sadržaji, turistički kadrovi, zone, mjesta, destinacije, agencije, turistička organiziranost turističkog mjesta i destinacije, turistički promidžbeni materijali, sustav turističkog informiranja, turistička atraktivnost susjednih destinacija.

Neizravni turistički resursi su rezultati organiziranog djelovanja lokalnog stanovništva u okviru zadovoljavanja svojih životnih i radnih potreba. Stanovnici koji su bolje razvijali i njegovali svoje mjesto imaju veće šanse za razvoj turizma, a čine ga: očuvani okoliš, geoprometni položaj, prometna povezanost, komunalnom infrastrukturom, kvaliteta prostorne organizacije, politička stabilnost i kvaliteta prostorne organizacije. (Ćorluka G., 2019., str. 41 – 44)

S obzirom na resursnu osnovu za razvoj turističke destinacije moraju se sagledati sve mogućnosti koje bi pridonijele razvoju, čak i one najmanje mogućnosti jer možda će ipak one biti ključne za razvoj turističke destinacije. Prije samoga početka za razvoj turističke destinacije moraju se sagledati sve prilike i prijetnje te mogućnosti i nedostaci u budućoj turističkoj destinaciji, također se mora napraviti plan, organizacija koja će pomoći pri stvaranju nove turističke destinacije.

3. POJAM SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA

Selektivni turizam, predstavlja svojevrsni odgovor na probleme u suvremenom turizmu uzrokovane masovnim „hard“ turizmom i njegovom infrastrukturom. Suvremeni teoretičari turizma nalaze odgovor upravo u razvoju alternativnih (selektivnih) oblika „soft“ turizma, odnosno putovanja koja nisu masovna, shematska i bezlična. Tako navedeni oblici turizma koji se u literaturi nazivaju još odgovornim turizmom, individualnim turizmom, turizmom posebnih oblika (interesa), alternativnim turizmom i sl., predstavljaju suprotnost negativnostima što ih je donio masovni turizam, a cilj im je potpunije zadovoljavanje posebnih želja i potreba suvremenih turista. (Geić S., 2011., str. 222.)

Prema V. Jadrešiću (1998.) selektivni turizam je „ sintetički i generički pojam koji označava novu kvalitetu suvremenog i budućeg turizma“, utemeljen na selekciji programa, odgovornom ponašanju svih sudionika, ekološkom i ekonomskom načelu uravnoteženog razvoja, kvalitetnoj razini usluge, izvornom identitetu i humanitarne usluge, uz poželjan i zakonomjieran te uravnotežen odnos broja turista i broja lokalnih stanovnika na određenom području“.

Tako možemo zaključiti da je to povratak korijenima, odnosno počecima turizma u okviru poznate tzv. predturističke i turističke epohe (Petrić, L., 2002.) koji se očituju kroz:

- Zdravstvena obilježja,
- Kulturološka obilježja,
- Nautička obilježja,
- Auto – moto obilježja,
- Odmor u prirodi i ruralnim prostorima i
- Sportsko pustolovna obilježja.

Selektivni turizam definira se kao organizacija različitih oblika turizma usklađenih s prirodnim i društvenim vrijednostima lokalne zajednice koje omogućuju gostima i gostoprimcima uživanje u pozitivnim i vrijednim interakcijama uzajamnog iskustva. (Pančić Kombol T., 2000., str. 86.) (05. 09. 2021., 15: 32 h)

Možemo zaključiti da pojam selektivnih oblika turizma se određuje kao turizam koji je motiviran na različitim razlozima. Najčešće ti razlozi se određuju prema interesima posjetitelja, te tako nastaju novi oblici turizma.

Alternativni turizam kao analogni pojam počeo se u hrvatskoj turističkoj literaturi koristiti ranih sedamdesetih godina za označavanje oblika turističkih kretanja u kojima osnovni motiv nisu

samo sunce i more, nego i mnogo drugi motivi koji su se raspoznavali kao turistički ciljevi. Tako je važno obilježje selektivnih turističkih vrsta je disperzija, odnosno diversifikacije ponude i turističkih proizvoda. Turistički proizvodi odnosno ponuda je prilagođena manjim skupinama potrošača. (Geić S., 2011., str. 223.)

3.1. Vrste selektivnih oblika turizma

S obzirom na vrste selektivnih oblika turizma posljedično se javljaju novi nazivi užih elemenata turističkih kretanja slijedom posebnih motiva. S toga je vrijedno navesti podjelu oblika turizma C. Kaspara (1975., str 14-15) koji je među prvima podijelio turizam na više različitih osnova, te na mnoge oblike unutar dvije osnovne podjele, a to su prema motivaciji i vanjskim učincima.

Podjela prema motivaciji:

- **Kulturni turizam** (kulturni svjetovni turizam i religijski turizam)
- **Rekreativni turizam** (zdravstveni turizam)
- **Sportski turizam** (aktivni i pasivni turizam)
- **Socijalni turizam** (roditeljski turizam, turizam saveza i udruženja)
- **Komercijalni turizam** (turizam sajmova, poslovni i kongresni turizam)
- **Politički turizam** (Kaspar C., 1975., str. 14-15)

Podjela prema vanjskim učincima:

- **Podrijetlu** (nacionalni i međunarodni turizam)
- **Trajanju boravka** (turizam kratkog boravka, turizam tranzita ili graničnih prijelaza, turizam dužeg trajanja, turizam godišnjih odmora)
- **Sezonama** (ljetni i zimski turizam)
- **Broj sudionika** (individualni turizam, kolektivni turizam, masovni turizam, klupski turizam)
- **Dob sudionika** (turizam mladih, turizam treće dobi)
- **Vrsta prijevoza** (željeznički turizam, pomorski, riječni)
- **Vrsta smještaja** (hotelski turizam, kamping turizam)
- **Učincima na platnu bilancu** (aktivni turizam, pasivni turizam)
- **Načinu plaćanja** (socijalni turizam, turizam iz štednje i kredita)
- **Sociološkim kategorijama** (ekskluzivni i luksuzni turizam, tradicionalni turizam, turizam mladih, socijalni turizam) (Kaspar C., 1975., str. 14-15.)

Ovakav način turizma je veoma značajan jer prikazuje financijske rezultate tijekom cijele godine i to pomaže da se smanji sezonalnost i masovni turizam. S obzirom na razvijenost selektivnih oblika turizma ipak je nedovoljno jer se tijekom sezona stvara prenapučenost i stvara se masovnost. Upravo selektivni oblici turizma su glavni faktor koji može biti od pomoći da se smanji masovnost i da se masovnost preraspodjeli tijekom cijele godine.

4. OPĆENITO O KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI

Koprivničko – križevačka županija smještena je u sjeverozapadnom dijelu Republike Hrvatske na plodnome podravskom tlu pored mađarske granice uz rijeku Dravu i šumom prekrivenog gorja Kalnika i Bilogore. Zbog svojih prirodnih osobitosti isprepletenih brojnim kulturnim sadržajima i tradicionalnim vrijednostima oplemenjenih u suvremenom izrazu naivnog slikarstva, domaće kuhinje, manifestacija, folklor, gostoljubivosti i vjere, na turističkom se tržištu pozicionirala prije svega kao cjelogodišnja izletnička destinacija. No, susretljivost i gostoprimstvo Podravaca i Prigoraca te osebujni doživljaji koji se vedrinom i iskrenošću poput šarenila boja sa slikarske palete razastiru pred posjetitelje razlog su zbog kojih se ovdje vrijedi i duže zadržati.

S površinom od 1.748 km² Koprivničko – križevačka županija pripada manjim županijama Republike Hrvatske. (Županijska razvojna strategija Koprivničko – križevačke županije 2011 – 2013.) (10.09. 2021., 14:32h)

Geoprometni položaj Županije određen je sustavom državnih cestovnih pravaca prema Zagrebu, Varaždinu, Bjelovaru i Osijeku, te prema Mađarskoj i Sloveniji, kao i sustavom županijskih i lokalnih cesta. (Knok i Radaković 2004.) (10.09.2021., 14:52h)

Sjeveroistočni dio Županije čini dolina rijeke Drave. Na tom dijelu prevladava poljoprivredna djelatnost sa značajnim nalazištima nafte i zemnog plina. Ovaj dio prostora je naseljen nešto većim naseljima, koja uslijed dobrih prometnih veza sa Koprivnicom poprimaju određene elemente urbanizacije. Kao središnja naselja ovog prostora ističu se u prvom redu Koprivnica, tradicionalni centar nastao na kontaktu ravničarskog i brdskog dijela Županije, ta Đurđevac u istočnom dijelu zaravni.

Brdski dio Županije čini prostor Kalničkog gorja i Bilogore, područje brežuljkastog reljefa. Bilogorski dio (najveća visina 307 m n. v.²) smješten je na sjeverozapadnom dijelu, dok drugi dio čini područje Kalničkog gorja, sa najvišim vrhom Kalnikom (642 m n. v.). U ovom području prevladavaju mala ruralna naselja, sa izrazito negativnim demografskim karakteristikama. (Koprivničko – križevačka županija, 2021.) (10. 09. 2021., 15:56 h)

---

² m n. v. – skraćenica za pojam metar nadmorske visine

Koprivničko – križevačka županija obuhvaća 22 općine i 3 grada (Koprivnica, Križevci i Đurđevac).

- Koprivnica kao grad koji je središte Podravine i Koprivničko – križevačke županije, te ujedno i sjedište nadaleko poznate kompanije Podravka. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. Koprivnica broji 23.896 stanovnika, dok je najveća općina, općina Sokolovac sa 3.452 stanovnika, a najveće naselje je Starigrad te ima 2.392 stanovnika. Grad Koprivnica u svijetu je postala poznata zahvaljujući Podravki i njenom najznačajnijem proizvodu Vegeti. Također Koprivnica je snažno kulturno i sportsko središte. Na samom kraju može se pohvaliti velikim brojem akademskih slikara, a u Podravini je nastala i svjetska naivna likovna umjetnost. (Koprivničko -križevačka županija)
- Križevačko područje smješteno je u zapadnom dijelu Županije, gravitira prema Zagrebu, a zbog svojeg geoprometnog položaja, brežuljkastog terena i drugih značajki prostora pretpostavlja i daje mogućnosti razvoja selektivnih oblika turizma. Prema zadnjem popisu iz 2011. Križevci imaju 11.2019 stanovnika. Sveti Ivan Žabno je najveća općina sa 5.204 stanovnika, dok je najveće naselje Cubinec i ima tek 550 stanovnika. Grad Križevci ima obilje vrijednih kulturno – povijesnih znamenitosti, poznat je po Sv. Marku Križevčaninu, te mnogim manifestacijama od Križevačkog velikog spravišča³, Martinja po križevačkim statutima i drugih događaja, kao i prirodnim resursima (Knok, Radaković 2004.)
- Đurđevac se nalazi u istočnom dijelu Koprivničko križevačke županije. Po površini od 157,19 km², te je ujedno i najmanji od tri grada u Županiji. U gradu Đurđevcu živi 6.378 stanovnika, a najveća općina je općina Virje sa 4.586 stanovnika, dok je najveće prigradsko naselje Budrovac u kojemu živi 374 stanovnika. U prometno – geografskom smislu Đurđevac je smješten uz trasu Podravske magistrale koja povezuje Varaždin i Osijek, te predstavlja čvorište magistrale prema Bjelovaru i Zagrebu. Grad se također nalazi na liniji željezničke pruge Koprivnica – Osijek. (Grad Đurđevac)

---

³ Križevačko veliko spravišče – tradicionalna pučka svečanost i trodnevna kulturno – povijesna manifestacija koja se održava sredinom lipnja već više od četiri desetljeća, počevši od 1968.godine. Temelji se na legendi iz stoljeća koja govori o pomirbi križevačkih purgera i kalničkih šljivara. (Knok i Radaković 2004)

Na slici broj 3. je prikazan oblik Koprivničko – križevačke županije i gdje su smješteni opisani gradovi. Također su i prikazana veća naselja koja su razvijenija i prepoznatljiva po nekim drugim dobrima, prikazan je i grb koji obilježava Koprivničko – križevačku županiju.

Slika 3. Karta Koprivničko - križevačke županije

Izvor: <https://kckzz.hr/o-zupaniji/gradovi-i-opcine/> (10. 09. 2021.)

4.1. Osnovna turistička ponuda

Svake godine početkom ljeta Podravina nudi razne manifestacije koje se održavaju sve do kraja ljeta, te prirodnu raznolikost tijekom cijele godine. Kako može ponuditi rekreaciju i odmor u prirodi isto tako nudi i kulturni i vjerski turizam, te eno-gastronomiju.

S pet posebnih rezervata prirode, park šumom, dva značajna krajobraza, četiri spomenika prirode, dva spomenika parkovne arhitekture i Regionalni park Mura – Drava, Koprivničko – križevačka županija nudi niz osebnijih i zanimljivih odredišta u prostoru očuvane i zaštićene prirode. Tu su i pitoma i slikovita podravska polja i livade, osobiti doživljaj utoka Mure u Dravu, skriveni svijet dravskih obala i rukavaca, zoološki rezervat Veliki Pažut kod Legrada te prostrane šume Kalnika i Bilogore.

Koprivničko – križevačka županija je također poznata po mnogim manifestacijama koje je krasi svake godine kao što su Picokijada, Renesansni festival, Križevačko veliko spravišće, Podravski motivi, Country vikend na Šoderici, Velika martinjska špelacija, Ivanečki kresovi i dr.

Iako Koprivničko – križevačka županija nije toliko prepoznata u turističkom smislu, ali ipak možemo vidjeti i zaključiti da ipak postoje mogućnosti za daljnji napredak u selektivnim oblicima turizma. (Turistička zajednica Koprivničko – križevačke županije, 2021.)

4.1.1. Ponuda smještaja

Koprivničko – križevačka županija raspolaže s oko 600 registriranih ležajeva. Najčešći smještajni objekti su hoteli, hosteli, apartmani što čini oko 70% kapaciteta. Hotel „Podravina“ (3*) ima 104 ležaja, te hotel „Bijela kuća“ (3*) ima 28 ležaja koji se nalaze u Koprivnici. Hotel „Kalnik“ (2*) u Križevcima ima 56 ležaja, dok hotel „Picok“ (4*) u Đurđevcu raspolaže sa čak 154 ležaja što je najviše u usporedbi sa ostalim hotelima u Koprivničko križevačkoj županiji. Pansion u Križevcima ima 14 ležaja, a isto toliko i broji planinarski dom u Kalniku. Pansion u Legradu ima 18 ležaja i motel u Virju ima 12 ležaja. Ostalu ponudu smještaja čine sobe i apartmani koji su u privatnom smještaju.

Kategorija smještajnih objekata u Koprivničko – križevačkoj županiji se kreće od 1-4 zvjezdice. (Turistička zajednica Koprivničko – križevačke županije, 2021.) (11. 09. 2021., 12:13h)

U tablici broj dva je prikazan broj dolazaka i broj noćenja kako domaćih tako i stranih turista kroz 2016., 2018. i 2020. godinu u Koprivničko – križevačkoj županiji. U 2016. godini možemo vidjeti da se dolazak domaćih turista bilježi 10.966, dok stranih nešto manje od 8.000 turista. Noćenja u 2016. godini domaćih turista ostvarilo je 23.100, a stranih 16.647 noćenja. Dvije godine kasnije odnosno 2018. u usporedbi sa 2016. godinom broj dolazaka od strane domaćih turista smanjio se za oko 200 dolazaka, dok dolazak stranih turista povećao se za oko 900 dolazaka. Broj noćenja u 2018. godini u usporedbi sa 2016. godinom se povećao za oko 900 dolazaka od strane domaćih turista, a za strane turiste se bilježi porast od 1.270 noćenja u usporedbi sa 2016. godinom. Nažalost u 2020. godini bilježi se pad kako kod domaćih tako i kod stranih turista u dolascima i noćenjima za čak 50%. Ovaj negativan trend u 2020. godini nastao je zbog pandemije COVID-19.

Tablica 2. Broj dolazaka i noćenja, domaćih i stranih turista u Koprivničko - križevačku županiju

	2016.		2018.		2020.	
	Domaći	Strani	Domaći	Strani	Domaći	Strani
KOPRIVNIČKO - KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA						
Dolasci	10.966	7.898	10.738	8.853	4.879	2.374
Noćenja	23.100	16.647	22.207	17.917	11.299	6.557

Izvor: Državni zavod za statistiku

4.1.2. Ugostiteljska ponuda

Ugostiteljsku uslugu čine s ponudom hrane i pića preko 300 ugostiteljskih objekata s gotovo 12 tisuća sjedećih mjesta, a tek manji dio je kvalitetnih restorana. Ponuda se temelji na domaćoj, tradicionalnoj kuhinji i regionalnim gastronomskim specijalitetima, dok glavninu ugostiteljske ponude čine krčme i gostionice uglavnom s ponudom pića. Uglavnom su to jela od mesa i riječnih riba pripremljena pečenjem i prženjem te razni suhomesnati specijaliteti, a kao prilog uz meso je obavezan krumpir na sve načine (pire, restani i dr.), tjestenina, umaci. Od domaćih proizvoda u ponudi su razni sirevi, vrhnja, a to su samo neki od domaćih proizvoda i jela koji su u ponudi.

Koprivničko-križevačka županija ima mnogo vinarija koje su bitan dio ugostiteljske ponudu. U Koprivničko – križevačkoj županiji je registrirano tridesetak vinara s prijavljenim stotinjak vina u sustavu zaštite kontroliranog zemljopisnog porijekla. (Turistička zajednica Koprivničko - križevačke županije, 2021.) (11. 09. 2021.)

4.1.3. Atrakcije – manifestacije

Koprivničko – križevačka županija nudi mnogo atrakcija i manifestacija te će se već neke prethodno spomenute u ovom dijelu rada detaljnije opisati.

- **Đurđevac – grad legende i umjetnosti**

Proglašena nematerijalnim dobrom Republike Hrvatske „**Legenda o Picokima**“ jedan je od zaštitnih znakova grada Đurđevca, a njegova prepoznatljivost svakako je istoimena manifestacija s kojom grad živi u tri dana zadnjega vikenda u lipnju

prezentirajući život Podravaca, običaje, tradiciju, lokalnu gastronomiju te spomen na legendarnu obranu Đurđevčana od napada Turaka. „Legenda o Picokima“ oživljava legendarnu povijesnu pobjedu nad Turcima kroz impozantne scenske, audiovizualne i pirotehničke elemente. Viteški tabori i prikaz srednjovjekovnog načina življenja, sajam rukotvorina, izuzetna gastronomska ponuda i kulinarska natjecanja, festival kulturnih nematerijalnih dobara, aranžirana kola koja prikazuju tradicijski život kakvog više nema, izložbe, zabavni nastupi samo su dio bogatog i sadržajnog programa Picokijade. U višednevnom programu sudjeluje preko 2500 sudionika od mnogobrojnih udruga, institucija, organizacija i kreativaca iz cijele Hrvatske. Između ostaloga manifestacija ima status zaštićenog nematerijalnog kulturnog dobra Republike Hrvatske. (Turistička zajednica Koprivničko - križevačke županije, 2021.)

Slika 4. Legenda o Picokima

Izvor: <https://djurdjevac.hr/dogadanja-u-gradu/kultura-i-sport/dan-u-znaku-legende-o-picokima/>

- **Križevci – tradicija i običaji**

Grad i okolica prepoznatljivi su po brojnim sačuvanim objektima spomeničke baštine. Najstariji je grad u županiji te poznat po trećem hrvatskom svecu i zaštitniku biskupije Svetom Marku Križevčaninu, po likovnom biseru grkokatoličke katedrale Svete Trojice s velebnim ikonostasom te po crkvi Svetog Križa u staroj gradskoj jezgri koju krasi jedno od najvećih djela Otona Ivekovića „Krvavi križevački sabor“. Također i očuvani običaji poseban su zaštitni znak Križevaca.

Jedna od manifestacija u Križevcima je **Velika martinjska špelancija** koja je samo nastavak na nekadašnje vrijeme. Martinjski običaji i obnašanje tradicije po Križevačkim statutima⁴ u veselim društvima po vinogradima i ugostiteljskim objektima. Turistička zajednica Koprivničko – križevačke županije tradicionalno organizira Veliku martinjsku špelaciju odnosno drugim riječima sastanak tridesetak „martinjskih biskupa“ iz cijele regije. Okupljeni biskupi između sebe izabiru i odlučuju kome će predati pečat i biskupsku kapu. Nadalje, veliki meštar martinjskog ceremonijala izabire ime pod kojim će obnašati svoj tkz. „vinifikat“ narednih godinu dana (od Martinja⁵ do Martinja). Na kraju se krsti mošt u vino i vlasniku se izdaje „krni list“ kao dokaz da je mošt pretvoren u divnu i ukusnu vinsku kapljicu. (Turistička zajednica Koprivničko – križevačke županije, 2021.)

- **Koprivnica – Vegeta, bicikli i doživljaji povijesti**

Središtem grada dominira gradski park i paviljon, te jedan od najljepše uređenih gradskih trgova kontinentalne Hrvatske čija je prepoznatljivost povezana skupinom jednokatnih zdanja građenih od vremena baroka do secesije. Sjedište je najpoznatije hrvatske prehrambene tvrtke **Podravka**, čiji je brend Vegeta jedan od najpoznatijih i najpopularnijih izvornih hrvatskih proizvoda. Koprivnica je jedini grad u Hrvatskoj koji ima **Spomenik biciklu**, ali i jedinstven i zanimljiv Muzej bicikala na otvorenom, koji priča priču o povijesnom razvoju bicikala, od Leonarda da Vincija do danas. Replike bicikala iz pojedinih razvojnih epoha postavljene su na desetak mjesta u samom gradskom središtu. Ovu odu biciklima realizirali su vrijedni članovi Old timer kluba Biciklin iz Koprivnice.

Na ostacima gradskih bedema⁶ u Koprivnici odvija se povijesni spektakl odnosno **Renesansni festival**. Ovdje, u originalnom ambijentu žive slike koje dočaravaju prošlost, a posjetitelji imaju osjećaj da su vraćeni u davno vrijeme. Srednjovjekovni (renesansni) sajam je prepun starih obrta, trgovaca, „kmetova“, „pučana“, „lopova“, zabavljača i sl. tu su i kuhari koji pripremaju jela koji se striktno drže srednjovjekovnih recepata i namirnica. Logori vitezova s replikama oruđa i oružja iz tih vremena nikoga ne ostavljaju ravnodušnim. Vitezovi koji se bore za svoje „djeve“, povremeni napadi na utvrdu, sokoli, divlje životinje koje su se u to vrijeme koristile za prehranu, samo su dio ove manifestacije.

---

⁴ Statut je pojam koji se koristi u podravskim krajevima, a značenje riječi je skup pravila, organizacija.

⁵ Martinje se održava svake godine u čast svetog Martina, a u sjevernoj Hrvatskoj se na dan sv. Martina nastavlja običaj tkz. „krštenje mošta“ odnosno mladoga vina.

⁶ Bedem je zemljani nasip oko kule ili grada, zidina

Također u Koprivnici se odvijaju **Podravski motivi** gdje se grad pretvara u najveći sajam naivne umjetnosti na otvorenom. Nekoliko stotina naivnih umjetnika stvara i izlaže svoje slike na uvid brojnim posjetiteljima. Posebna atrakcija Podravske krajevine su jedinstvena jela od kopriva, ali i druga tradicionalna jela Podravine i Prigorja.

Pisanica od srca je tradicionalni hrvatski, uskršnji običaj bojanja uskršnjih jaja odnosno pisanica. U Koprivnici se na ovoj atrakciji ljudi međusobno darivaju tim pisanicama koje su prethodno ukrasili po vlastitim željama i motivima. (Turistička zajednica Koprivničko – križevačke županije, 2021.) (11. 09. 2021., 14:03h)

Slika 5. Grad Koprivnica

Izvor: <https://www.livecamcroatia.com/hr/lokacija/koprivnica>

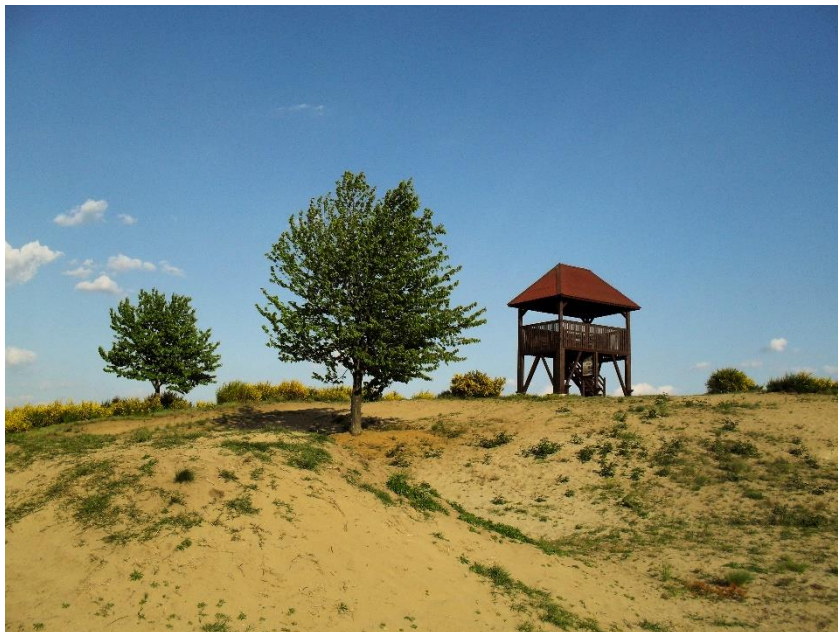
Ovo su samo neke manifestacije i atrakcije koje se događaju u gradovima u Koprivničko – križevačkoj županiji, ali postoje i prirodne atrakcije i znamenitosti koje još dodatno krase Županiju. Od prirodnih ljepota se može vidjeti pet rezervata prirode, park šume, dva značajna krajobraza, četiri spomenika prirode, dva spomenika parkovne arhitekture i Regionalni park Mura – Drava.

- **Đurđevački pijesci – posebni geografsko – botanički rezervat**

To je posljednji, nepošumljeni ostatak dvanaest kilometara dugog pojasa Podravske krajevine koji je poznat pod imenom „Hrvatske Sahare“. Taj geomorfološki fenomen u okolini naselja Molve, Đurđevac, Kalinvac i Kloštr Podravski predstavlja najveće i najviše naslage eolskih pijesaka u Hrvatskoj. Na tadašnjem stepskom Podravnom

puhali su snažni vjetrovi koji su nanosili i raznosili pijesak i pritom su se oblikovali pustinjski reljefni oblici odnosno dine. Svrha zaštite je očuvanje preostalog dijela pješčanih naslaga kao specifičnog staništa važnog za opstanak osebujne vegetacije endemičke biljne zajednice. Uz koju je vezan i veliki broj biljnih i životinjskih vrsta, od kojih neke ne možemo naći nigdje drugdje u Hrvatskoj. (Turistička zajednica Grada Đurđevca, 2021.)

Slika 6. Đurđevački pijesci

Izvor: Turistička zajednica Grada Đurđevca, 2021. (12. 09. 2021., 11:25h)

- **Crni jarki – posebni botanički rezervat šumske vegetacije** smješten je istočno od mjesta Kalinovac. „Crni jarki“ zauzimaju 72,23 ha. Razlog zbog kojega je pod zaštitom je da prisutnost crne johe koja se u tom području nalazi u optimalnom razvitku, te se ubraja među najkvalitetnije takve vrste u Europi. U okviru zaštićenog područja Crni jarki nalazi se i trajna ekološka ploha kao dio međunarodnog projekta „Čovjek i biosfera“, sa svrhom multidisciplinarnih istraživanja promjena u ekosustavu crne johe na tom području, jedinstvenom u Europi. Tako se ostalim dijelom rezervata gospodari prema posebnom programu gospodarenja, a sve u cilju dugoročnog očuvanja ovog vrijednog ekosustava crne johe i sprečavanju izvođenja svih radnji koje bi mogle narušiti svojstva zbog kojega je to područje proglašeno posebnim rezervatom. (Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko – križevačke županije, 2021.) (12. 09. 2021.)

- **Veliki Pažut – posebni ornitološki rezervat** nalazi se na ušću rijeke Mure u Dravu, u blizini mjesta Legrad. On zauzima površinu od 571 ha. Područje posebnog ornitološkog rezervata Veliki Pažut nalazi se unutar Regionalnog parka Mura-Drava i ekološke mreže Republike hrvatske, a dio je predloženih NATURA 2000 područja. Karakterizira ga ispresječenost kanalima i starim rukavcima s pješčanim dinama, šljunkovitima nanosima, niskim obalama što rezultira specifičnošću biljnom i životinjskog svijeta. Tako tu nalazimo veliki broj ptičjih vrsta, mnoštvo visoke i niske divljači, a od nedavno i glodavca dabra koji je reintrodukcijom u okviru projekta „Dabar u Hrvatskoj“ ponovno unesen u to područje. (Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko – križevačke županije)

Slika 7. Posebni ornitološki rezervat Veliki Pažut

Izvor: Podravina & Prigorje bike.com (12. 09. 2021., 13:45)

- **Mura -Drava regionalni park**

Mura – Drava je prvi regionalni park u Republici Hrvatskoj, te obuhvaća tokove rijeke Mure i Drave i prostire se unutar čak pet županija (Međimurska, Varaždinska, Virovitičko – podravska, Osječko – baranjska i Koprivničko – križevačka županija). Ukupno površina regionalnog parka je 87.680,52 ha, a na području Koprivničko – križevačke županije zauzima površinu od 16.780,85 ha i predstavlja prostorno najveće zaštićeno područje u Županiji. Razlog zbog kojega je zaštićeno to područje je da se sačuvaju na državnoj i europskoj razini ugrožena i rijetka prirodna vlažna staništa

mrtvih rukavca, vlažnih travnjaka , poplavljenih šuma, napuštenih korita, sprudova te strmih odronjenih obala gdje su život pronašle mnoge zaštićene i rijetke vrste flore i faune. (Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko – križevačke županije) (12. 09. 2021.)

Od svih manifestacija i atrakcija koje se mogu vidjeti i doživjeti u Koprivničko – križevačkoj županiji ovo su samo neke od navedenih. Postoje i mnoge druge manifestacije i atrakcije koje se mogu vidjeti tijekom cijele godine. Koprivničko – križevačka županija je županija koja svoje atrakcije može ponuditi tijekom cijele godine bilo da se radi o manifestacijama ili prirodnim ljepotama, upravo ova Županija sve to pruža.

5. RAZVOJ SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA U KKŽ

Turizam u Koprivničko – križevačkoj županiji i okolnim mjestima i općinama koje sačinjavaju Županiju tek su u početnoj fazi razvoja. Kako bi uspjeli u daljnjem razvoju potrebno je prvo detaljno analizirati resurse te temeljem toga osmisliti turističku ponudu, proizvode, atrakcije i manifestacije. Koprivničko – križevačka županija ima mogućnosti za napredak u razvoju selektivnih oblika turizma temeljem mnogobrojnih raspoloživih resursa koji se mogu iskoristiti. Poseban naglasak daje se razvoju kulturnog turizma, ruralnom turizmu, eno i gastro turizmu, te ciklo turizmu.

5.1. Cikloturizam u Koprivničko – križevačkoj županiji

Kako u svijetu tako i u Hrvatskoj cikloturizam postaje sve razvijeniji selektivni oblik turizma, a osobe koje se bave cikloturizmom su ekološki osviješteni. Koprivničko – križevačka županija ima prednost s obzirom na svoj geografski položaj jer se proteže uz rijeku Dravu gdje se pruža najdulja međunarodna EuroVelo biciklistička ruta. Glavna atrakcija za cikloturiste čini ravničarski prostor uz rijeku Dravu, zaštićen kao Prekogраниčni UNESCO rezervat biosfere Mura – Drava – Dunav. Koprivničko -križevačka županija ima i drugih oblika krajolika koju su pogodni za razvoj cikloturizma, od blagih brdovitih prostora u podnožju Bilogore do brežuljkastih vinorodnih prostora u podnožju Kalnika, te šumovitih gorskih prostora. Županija je pogodna za razvoj cikloturizma zbog očuvanih ruralnih arhitektura, bogata kulturno – povijesna baština, povoljna klima, blizina Mađarske kao države sa snažno razvijenim cikloturizmom. Županija je izrazito pogodna zbog svoje infrastrukture sa gustom mrežom asfaltiranih lokalnih cesta sa minimalnim prometom, te se prostire ravnim i brežuljkastim krajolicima.

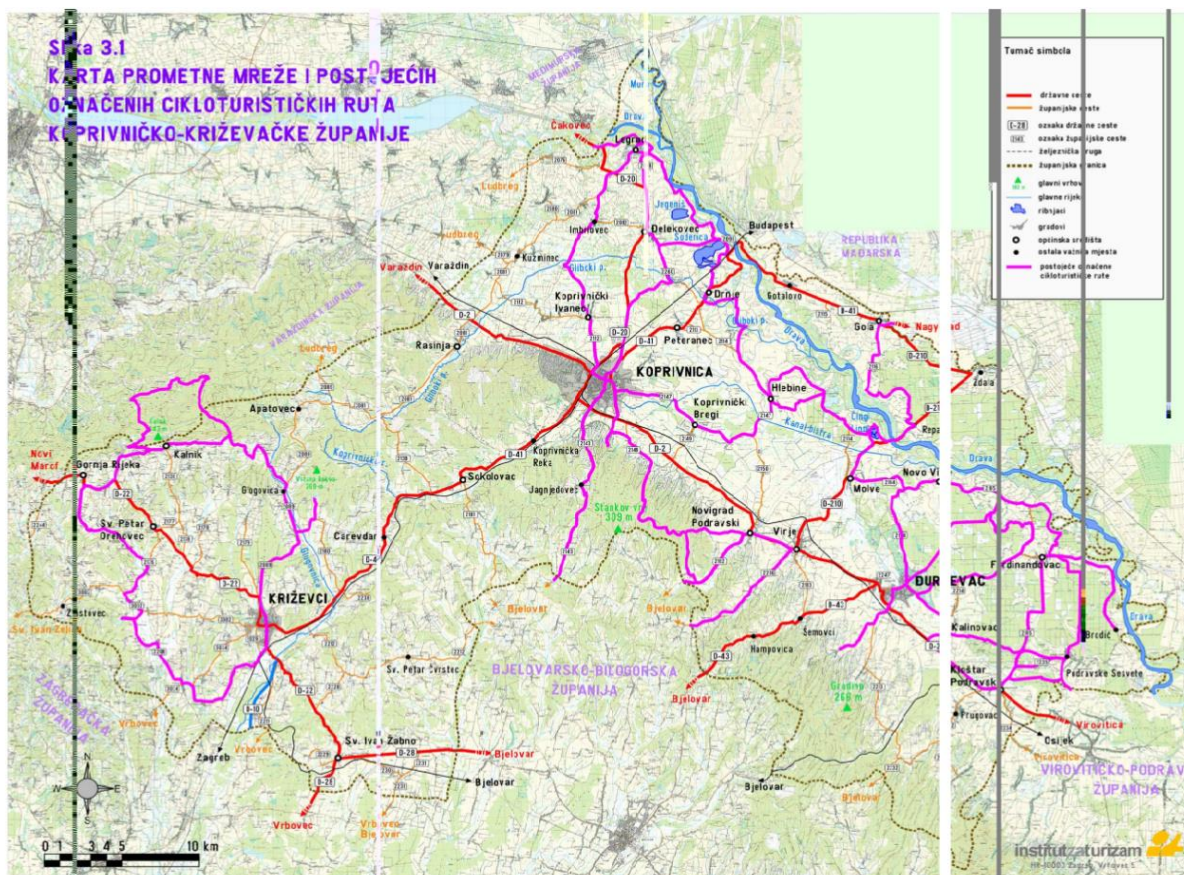
Kao najvažnija biciklistička ruta koja prolazi kroz Koprivničko – križevačku županiju je **glavna državna ruta br. 1** (granica Slovenije / Trnovec – Varaždin – Koprivnica – Virovitica – Donji Miholjac – Osijek – Vukovar – Ilok – granica Srbije), poznatija je pod nazivom „Dravska ruta“. Ova ruta se većim dijelom poklapa sa međunarodnom EuroVelo rutom br. 13, poznatija kao „Ruta željezne zavjese“, a s duljinom od 10.400 kilometara ujedno je i najdulja EuroVelo ruta. Ruta Drava se sastoji od 72 kilometara, a s odvojcima i alternativnim pravcima u duljini od 90

kilometara. Osnovni dio rute prolazi trasom Legrad – Đelekovac – Šoderica – Drnje – Hlebine – Molve – Ferdinandovac – Podravske Sesvete isključivo asfaltiranim cestama, dok ruta EuroVelo 13 tkz. „Željezna zavjesa“ od Leграда do Šoderice prolazi makdamskom cestom.

Druga najvažnija ruta je **glavna državna ruta br. 7** (granica Mađarske / Gola – Đurđevac – Bjelovar – Garešnica – Jasenovac – Dvor – granica BiH / -Novi Grad – Bihać /- granica BiH / Ličko Petrovo Selo – Plitvička jezera – Gospić – Karlobag). U sjevernom dijelu od Gole do Jasenovca poznata je kao ruta Balaton – Lonjsko polje, a budući da njen nastavak vodi do Mađarske i do jezera Balaton je jedna od najvažnijih europskih cikloturističkih destinacija. Nažalost, ova ruta nije označena, ali znatnim dijelom preklapa se sa Bilodravskom rutom.

Osim Bilodravске i Dravske rute tu se ubraja i Prekodravska ruta, koja od Đurđevca preko rezervata Đurđevački Peski, Kalinovca, rezervata Crni Jarki i Ferdinandovca vodi do manjeg naselja pod nazivom Brodić gdje se nalazi skela koja prevozi na lijevu stranu Drave prema Mađarskoj. (Operativni plan razvoja cikloturizma Podravina i Prigorja, 2017., str. 13-17.)

Slika 8. Karta prometne mreže i postojećih označenih cikloturističkih ruta u Koprivničko - križevačkoj županiji

Izvor: Operativni plan razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja, 2017.

Naravno, to nisu sve biciklističke rute koje prolaze kroz Koprivničko – križevačku županiju, također postoji još nekoliko ruta. U tablici broj 2 su prikazane rute koje se protežu kroz Koprivničko – križevačku županiju i koja je njihova zahtjevnost, duljina, kroz koja mjesta se prolazi tijekom vožnje i kakva je podloga po kojoj se vozi. Prema prikazanoj tablici može se zaključiti da zahtjevnost ovih ruta nije pretjerana, te da ove rute mogu proći oni koji su zainteresirani, a ipak nisu u nekoj kondiciji, tek nekoliko ruta je zahtjevna i srednje zahtjevna. Duljine ruta su isplanirane tako da su dostupne svima zainteresiranima od nešto kraćih ruta koje su lagane, pa sve do onih najduljih i najzahtjevnijim rutama.

Tablica 3. Biciklističke rute u Koprivničko križevačkoj županiji

Naziv rute	Zahtjevnost rute	Prolazi kroz	Duljina	Podloga
Vezna ruta Šoderica – Gola	Lagana	-	17,75 km	Asfalt
Vezna ruta Legrad – Ludbreg	Lagana	-	8,35 km	Asfalt
Vezna ruta Križevci - Vrbovec	Lagana	-	11,64 km	Asfalt
Vezna ruta Križevci – Marija Bistrica	Lagana	-	7,78 km	Asfalt
Vezna ruta Koprivnica - Bjelovar	Lagana	-	3,68 km	Asfalt
Nova prekodravska ruta	Lagana	Đurđevac – Kalinovac – Podravske Sesvete – Ferdinandovac- Kalinovac - Đurđevac	40,57 km	Asfalt
Kalnička ruta	Srednja	Koprivnica – Kunovec breg - Subotica Podravska – Rasinja – Prkos – Veliki Grabičani – Veliki Poganac – Apatovec – Jarčani – Glogovnica – Ivanec Križevački – Križevci	41 km	Asfalt
Bilogorska ruta	Lagana	Križevci – Đurđić – Sv. Petar Čvrstec – Ruševac – Većeslavac – Jagnjedovac – Koprivnica	43,3 km	Asfalt
D7 Balaton – Lonjsko polje	Srednja	Sirova Katalena – Čepelovac – Đurđevac – Molve – Repaš – Novačka – Gola	43,3 km	Asfalt
D1 I EV ruta Drava	Zahtjevna	Podravske Sesvete – Ferdinandovac – Novo Virje – Molve – Hlebine – Koprivnički Bregi – Koprivnica – Torčec – Đelekovec – Legrad	83,6 km	Asfalt

Izvor: vlastita izrada prema podatcima sa stranice Podravina & Prigorje bike.com

5.1.1. Cikloturisti

Cikloturisti su osobe kojima je glavno prijevozno sredstvo bicikl, a služi im kao prijevozno sredstvo prilikom razgledavanja i turističkim kretanjima. Cikloturisti su motivirani rekreacijom, sportom, opuštanjem od užitnog načina života, brigom za zdravlje i boravkom u prirodi. Kako živimo u vremenima punim stresa, napetosti, ovo je idealno rješenje za ugodan i efektan odmor u prirodi. Turisti diljem Europe sve više prepoznaju biciklizam kao odličan vid rekreacije, ali tako mogu temeljitije istraživati i upoznavati znamenitosti i ljepote Europe. Sve više modernih turista žele izbjeći višesatnog stajanja u automobilskim kolonama i ne žele čekati u gužvama u gradu, kako bi izbjegli bicikl se pokazuje kao sjajno prijevozno sredstvo. Svaki turist ima svoje želje i potrebe, tako cikloturisti imaju svoje pa ih prema vrsti možemo podijeliti na osobe koji iznajmljuju bicikle na određenoj destinaciji najčešće za jednodnevni izlet i cikloturisti koji koriste bicikl kao glavno prijevozno sredstvo na putovanjima.

U cikloturiste nisu uključene mlađe generacije, već i one starije takozvani „turisti sive kose“. To su turisti koji su u mirovini i imaju puno više slobodnog vremena i novca te ga iskorištavaju na ovaj način. Njima je potrebno omogućiti opremu koja je najpogodnija za njihove godine, a to su najčešće električni bicikli. (Operativni plan razvoja cikloturizma Podravina i Prigorja, 2017.)

5.1.2. Vrste cikloturista

Najčešća dobna skupina cikloturista pripada između 35 i 40 i više godina i obično voze bicikl 40 do 60 kilometara dnevno. U cikloturizmu ponajviše su zainteresirani muškarci nego žene, iako se u posljednjih nekoliko godina to počelo mijenjati. Skloni su iznajmljivati bicikl u turističkoj destinaciji, posebno kada se radi o grupnom putovanju također im je važna mogućnost prijevoza prtljage. Iako cikloturisti nisu zahtjevniji oko smještaja preferiraju da su usluge prilagođene njihovim potrebama. Isto tako im je važan odnos cijene i usluge, te često odabiru privatni smještaj i kampove u destinacijama koje čuvaju svoj okoliš i brinu o kulturno – povijesnom nasljeđu.

Tako možemo cikloturiste s obzirom na tip bicikla i tip prometnice podijeliti u tri glavne skupine, a to su: rekreativci i touring cikloturisti, brdski biciklisti (MTB⁷ cikloturisti) i cestovni

---

⁷ MTB skraćena od eng. riječi „mountain bike“ odnosno u hrvatskom jeziku brdski bicikl.

biciklisti. Najveći potencijal cikloturističke potražnje u Hrvatskoj predstavljaju rekreativni i touring cikloturisti, odnosno povremeni cikloturisti koji odlaze na vožnju biciklom tijekom odmora u destinaciji. (Operativni plan razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja, 2017., str. 8 - 9)

Tablica 4. Podjela cikloturista i njihova obilježja

Cikloturisti	Obilježje segmenata	Tip bicikla	Tip prometnice
Rekreativni i touring cikloturisti	• Odabiru slikovita mjesta, koriste uređene staze i ceste s manje pometa • Traže smještaj prilagođen njihovim zahtjevima • Biciklizam je glavni motiv dolaska u destinaciju • Povremeni cikloturisti kojima vožnja biciklom čini jednu aktivnost na odmoru	• Touring/trekking bicikli • Gradski bicikli • Brdski bicikli (MTB)	• Asfaltirana ili betonska podloga • Kvalitetniji makadam • Uređene biciklističke staze • Javne ceste s malim prometom
Brdski biciklisti (MTB cikloturisti)	• U potrazi za zabavom, uzbuđenjem, adrenalinom • Napredni rekreativci i sportaši • Sudjeluju na biciklijadama	• Brdski bicikli • Više podvrsta ovisno i terenu i načinu vožnje	• Makadam • Trava • Zemlja • Strmi, kameniti teren
Cestovni biciklisti	• Pokreće ih motiv sporta i brzine • Sportski natjecatelji • Vole grupnu vožnju	• Cestovni bicikl (tzv. „specijalka“)	• Dobro održavane asfaltirane ceste

Izvor: Operativni plan razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja, 2017., str. 8 - 9

5.2. Vinski turizam u KKŽ

Vinski turizam definiramo kao posjet vinogradima, vinarijama, vinskim festivalima i događanjima u kojim je primarni motivirajući faktor kušanje i doživljaj vina. Vinski turizam se bazira na posebnim interesima povezanim s vinom, a turisti mogu biti motivirani ili destinacijom (vinska regija) ili aktivnošću (kušanje vina). Vinski turizam prema Geiću (2011) može biti:

- ~ Kulturno autentičan – podrazumijeva stil života, povezanost vina i jela, uz festivale i događanja, vinska sela, graditeljsko nasljeđe,
- ~ Edukativan – u smislu da turisti žele naučiti više o vinu i kulturi i
- ~ Romantičan – vinski turizam zasnovan na činjenici da vino, jelo i privlačno okruženje potiče romantiku.

Vinski turizam definira ponašanje konzumenata vina kao ciljne skupine vinskog turizma, odnosno turista čime se stvara i određeno tržište vina. To znači da vinski turisti predstavljaju onu grupu turista čiji je interes putovanja i prioritet degustacija vina u određenoj destinaciji, kako bi mogli konzumirati domaće sorte i stvoriti poseban doživljaj vina. Osim toga se stvaraju i odgovarajuće strategije razvoja destinacije na temelju takve vinske ponude. Hall (2003) je vinsku regiju definirao kao određeno turističko područje koje čini kombinaciju fizičkog, kulturnog i prirodnog okruženja, što daje svakoj regiji privlačnost koja se po tome može smatrati vinskom turističkom destinacijom. Ono što vinski turizam podrazumijeva je potpuno osjetilno iskustvo kojeg grade okus (vina i lokalne kuhinje), miris (zemlja, grožđe, seoski zrak, vinarija tijekom fermentacije, podrumi, kuhinje u restoranima), dodir (praktični doživljaj proizvodnje vina, boce i čaše, branje grožđa), vid (vinogradi, jedinstvena lokalna arhitektura, boja vina) i sluh (punjenje vina u boce, lijevanje vina u čaše, vinarska oprema). Sve navedeno doprinosi razvitku komplementarnih oblika i formi selektivnog turizma kao što su kulturni ili ruralni turizam. (Geić, 2011., str.340)

Uz pojam vinskog turizma, vežu se pojmovi vinske regije i vinske ceste. Na području Koprivničko – križevačke županije nalazi se oko tridesetak registriranih vinara s prijavljenih stotinjak vina u sustav zaštite kontroliranog porijekla. Područje Koprivničko – križevačke županije podijeljeno je na dva vinogorja: vinogorje Koprivnica – Đurđevac i vinogorje Kalnik. Vinogorje Koprivnica – Đurđevac proteže se uzduž cijele planine Bilogora, čiji je sastav pjeskovit. Danas na području Koprivničko – križevačke županije najzastupljenije sorte su graševina, rajski rizling, pinot, sauvignon, traminac, kerner, frankovka itd. Vinarije se ponajviše nalaze u Križevcima, Koprivnici, Đurđevcu, Kloštar Podravski, Prugovac, Virje i druga mjesta.

Durđevačka vinska cesta je jedna od vinskih cesta koja povezuje prekrasne vinograde koji su podignuti na pješćanim obroncima Bilogore, te koji daju specifičnu kvalitetu vina sličnu vinorodnim krajevima daleke Francuske. U zadnje vrijeme se počeo i razvijati brend „vina s peski“. U vinogorju Kalnik na obroncima planine Kalnik kao da je stvoreno za uzgoj vinove loze i stvaranja dobre kapljice. Na tom području se oduvijek uzgajaju autohtone sorte. Upravo se na tom području prostire vinska cesta Križevci – Kalnik – Rehovec, a dio je vinogradarske regije Zapadne kontinentalne Hrvatske, podregije Prigorje – Bilogora. Područje Koprivničko – križevačke županije može biti izrazito zahvalno uvjetima tla koje im je podarila priroda, ali ponajviše vrijednim rukama vinogradara koji cijele godine obrađuju svoje vinograde kako bi kasnije ponudili kvalitetno vino svojim posjetiteljima. Bez obzira da li se nalazite u malom podrumu nekog vinogradara ili u jednoj od vinarija, svoju kvalitetu osim zadovoljnih gostiju potvrđuju i mnogobrojne nagrade na domaćim i svjetskim izložbama vina. Vinskoj ponudi pridonose i mnoga obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja svoje proizvode stavljaju u ponudi. U Županiji postoji oko stotinjak registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva, te su rasprostranjeni cijelom županijom. OPG pridonosi tako što stvaraju svoje domaće proizvode od vlastitih sredstava najčešće su to različite vrste sireva, suhomesnati proizvodi, vrhnja, domaće povrće, voće i ostalo. (Turistička zajednica Koprivničko – križevačke županije, 2021.)

5.3. Moto turizam u KKŽ

Koprivničko – križevačka županija je pogodna za daljnji razvoj u moto turizmu. Križevci su poznati po moto utrkama koje se svake godine održavaju, isto tako i malo mjesto Kozarevac u općini Kloštar Podravski. U Kozarevcu, točnije na motocross stazi „Karasov brijeg“ koja je smještena na obroncima Bilogore i dobila naziv po vlasniku Antun Karas. Na ovoj stazi od samih početaka trenira njegov sin Hrvoje koji je ujedno i hrvatski vozač motocrossa i supercrossa, te višestruki prvak Hrvatske. Sami početak moto turizma bio je 2004. godine kada je u Kozarevcu na motocross stazi „Karasov brijeg“ održano prvenstvo Hrvatske u motocrossu. Iz godine u godinu staza se modificirala i postala jedna od najboljih u republici Hrvatskoj čemu svjedoče brojne nagrade i priznanja za najbolje pripremljenu stazu i organizaciju utrka. Kruna svega toga je Europsko prvenstvo u motocrossu koje se održalo 2011. godine. Tako je motocross staza u Kozarevcu najveći sportski događaj koji se odvija na području Koprivničko

– križevačke županije. Ovo je sportska manifestacija koja okuplja brojne ljubitelje adrenalina i pravog moto spektakla, tako se svake okupi preko tisuću posjetitelja koji dolaze pogledati najbolje vozače ne samo iz Hrvatske već i Slovenije i ostalih europskih zemalja. (Turistička zajednica područja Dravski peski)

Slika 9. Motocross staza u Kozarevcu

Izvor: Turistička zajednica područja Dravski peski

5.4. Kulturni turizam u KKŽ

Pojam kulturnog turizma se može definirati kao vrsta selektivnih oblika turizma, gdje turisti dolaze isključivo zbog muzeja, izložbi, koncerata ili ipak zbog izgrađenu baštine koju čine religijski spomenici do svjetovne arhitekture. Razlog zbog kojega se turisti odlučuju na kulturni turizam je taj što otkrivaju spomenike, znamenitosti i lokalitet u kojemu se to nalazi te se tako stvara pozitivan učinak, te potiče posjetitelje na razmišljanje i pridonosi njihovom doživljaju. Kulturni turizam svoj segment pronalazi u zabavno – edukativnom iskustvu koje kombinira umjetnost s prirodnom i društvenom baštinom i poviješću. Radi se o educiranju ljudi o aspektima izvedbe, umjetnosti, arhitekture i povijesti koja se odnosi na određenu destinaciju. (Ekonomski portal)

U **Koprivnici** usprkos burnoj povijesti, možemo vidjeti znatan dio kulturno-povijesne graditeljske baštine. Upravo sam Grad i gradske znamenitosti privlače sve više posjetitelja i turista. Neke od njih su župna crkva Sv. Nikole, franjevački samostan i crkva Sv. Antuna Padovanskog koji je zidan u baroknom stilu te stara gradska vijećnica koja je danas Muzej grada Koprivnice gdje je prikazana povijest, kultura, arheologija Koprivnice. Koprivnica broji mnogo baroknih građanskih kuća, palača i zgrada. Koprivnički park i paviljon je jedan od ljepših parkova kojeg čini drvored javora, a u središtu parka 1896. godine je podignut drveni paviljon gdje su se održavali nedjeljni promenadni koncerti. Koprivnica je jedini grad koji ima Spomenik biciklu, ali jedinstven i zanimljiv Muzej bicikala na otvorenom, koji priča priču o povijesnom razvoju bicikla. Od već opisanih manifestacija u Koprivnici se tako održavaju Renesansni festival koji vraća posjetitelje u srednji vijek, Pisanica od srca srcu, Podravski motivi gdje se mogu vidjeti naivne umjetnine umjetnika, međunarodni festival folklor „Iz bakine škrinje“. (Turistička zajednica Koprivničko – križevačke županije, 2021.)

Križevci su jedan od najstarijih hrvatskih gradova i prepun prekrasnim prirodnim i povijesnim znamenitostima koje će sve zainteresirati. Križevci su poznati po čak osam crkvenih tornjeva. Najstarija crkva u Križevcima je crkva Sv. Križa koja je ujedno i jedna od najstarijih u ovom dijelu kontinentalne Hrvatske. Križevački statuti je knjiga pravila koja je napisana još u 18. stoljeću, te opisuje važnost lijepog ponašanja, uči lijepim manirima i gostoljubivosti, kako dočekati goste i kako biti umjeren u jelu i piću. Djevojačka straža je posebna atrakcija Grada jer je jedina ženska povijesna postrojba, koja je štitila bana Jelačića od neprijatelja. Tako djevojke nastupaju u uniformiranim haljinama iz doba bana Jelačića i imaju poseban nastup. Muzejsko blago se može vidjeti u Gradskom muzeju koji je prepun izložaka knjiga iz srednjeg

vijeka, likovnoj galeriji, te etno zbirke u kojima se čuva križevačko nasljeđe. Od manifestacija najpoznatija i najomiljenija je Križevačko veliko Spravišće. Manifestacija je spomen na događaj primirja između križevačkih purgera i kalničkih šljivara, a tijekom manifestacije se i obilježava Dan Grada. (Topdestinacije.hr)

U Gradu **Đurđevcu** najpoznatiji kulturno – povijesni spomenik je Stari grad, koji je ujedno i registrirani spomenik kulturne baštine u Đurđevcu. Stari grad potječe iz 15. stoljeća i ujedno je najstariji i najsačuvaniji utvrda na prostoru između Save i Drave. U utvrdi se nalazi i Gradski muzej koji se nalazi na prvom katu i prostire se do potkrovlja. U prizemlju utvrde se nalazi restoran i pivnica pod istoimenim nazivom „Stari grad“. Najznačajnija manifestacija je „Legenda o Picokima“ koja se svake godine održava krajem lipnja kao spomen na legendarnu obranu Đurđevčana od napada Turaka. Tako posjetitelji imaju priliku uživati u tradiciji, kulturi, običajima i oživljenoj povijesti. Ova manifestacija se održava pored utvrde Stari grad. (Grad Đurđevac)

Slika 10. Utvrda Stari grad

Izvor: Restoran i pivnica Stari grad

Prema ovome se može zaključiti da je Koprivničko – križevačka županija izrazito nadahnuta kulturnim dobrima bilo da se radi o muzejima, galerijama ili ipak manifestacijama koje na trenutak vraćaju u povijest. U Županiji se može pronaći puno stvari koje su vezane za kulturni turizam, a neke od njih nalaze se upravo u gradovima na području Županije odnosno Koprivnici, Križevcima i Đurđevcu, te okolnim mjestima.

6. ZAKLJUČAK

Turisti sve više imaju iskustva u putovanjima, njihova turistička čula su profinjenija pa se ne zadovoljavaju više homogenom turističkom ponudom. Sve više traže raznovrsnost same ponude, različite načine za provođenje slobodnog vremena jer očekuju jedinstveno turističko iskustvo koje će im ostati u dobrom sjećanju i koje će iznova prepričavati i ponovno ga se prisjećati.

Stoga turističke destinacije moraju svake godine iznova osmišljavati nove atraktivne ponude kako bi potražnja bila što veća, ali zbog velikog broja konkurencije to nije nimalo jednostavno. Kako bi atrakcije, manifestacije i drugi događaji bili uspješni potrebno je sve pomno isplanirati i organizirati kako bi mogli ponuditi na tržištu i odrediti kojoj će dobnoj skupini biti namijenjen događaj.

Koprivničko – križevačka županija je jedna od rijetkih županija koja može ponuditi različite oblike turizma tijekom cijele godine. Naravno, još uvijek je u samim počecima razvoja i nije dostigla vrhunac u turizmu. Idealna je za razvoje selektivnih oblika turizma jer ima mnogo atrakcija i manifestacija, te brojnih prirodnih ljepota od regionalnog parka, posebnog geografskog - botaničkog rezervata i mnoge druge. Neki od selektivnih oblika turizma na području Koprivničko – križevačke županije su upravo cikloturizam, ruralni turizam, moto turizam i kulturni turizam. Cikloturizam je još uvijek u razvoju kao i ostali oblici, ali je daleko razvijeniji. U Županiji postoji mnogo biciklističkih staza koje su različite zahtjevnosti, duljine te mogu biciklirati i oni koji nemaju mnogo iskustva. Jedini nedostatak u svezi cikloturizma je smještaj za cikloturiste, ali taj dio može napredovati u budućnosti te potaknuti još veću zainteresiranost. Slično je i sa ruralnim turizmom koji je u posljednjih dvije godine mnogo napredovao. Na području Županije postoje itekako kvalitete koje se mogu ponuditi u ruralnom obliku turizma od same eno i gastro ponude do prirodnih ljepota i opuštanja od užurbanog načina života. Koprivničko – križevačka ima bogatu ponudu kulturnih dobara i izrazito razvijen kulturni turizam, te ga treba nastaviti razvijati kako bi se privuklo što više posjetitelja. Od svih manifestacija i atrakcija koje županija ima u ponudi itekako može zainteresirati veći broj posjetitelja, bilo da se radi o djeci koja idu samo zbog zabave i druženja ili starijoj populaciji koja želi još nešto naučiti i upoznati druge lokalitete i drugu kulturu.

LITERATURA

1. Lidija Petrić (2011.): *Upravljanje turističko destinacijom: načela i praksa*, Sveučilište u Splitu, Split
2. Stanko Geić, (2011.): *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split
3. Tonka Pančić Kombol (2000.): *Selektivni turizam - Uvod u menadžment prirodnih i kulturnih resursa*, TMCP Sagena d.o.o. Matulji
4. Ćorluka, G. (2019), *Organizacija turizma*, Nastavni materijali, Sveučilišni odjel za stručne studije, Sveučilište u Splitu, dostupno na:
https://www.oss.unist.hr/sites/default/files/file_attach/Organizacija%20turizma%20-%20Goran%20%C4%86orluka.pdf
5. Dragan Magaš, Ksenija Vodeb, Zrinka Zadel (2018.): *Menadžment turističke organizacije i destinacije*, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, dostupno na: https://www.fthm.uniri.hr/images/knjiznica/e-izdanja/Magas_Vodeb_Zadel_Menadzment_turisticke_organizacije_i_destinacije.pdf
6. R. Alkier Radnić (2003.): *Marketinški aspekti razvoja turističke destinacije*, Sveučilište u Rijeci, Opatija, dostupno na:
[file:///C:/Users/marin/Downloads/20_AlkierRadnic%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/marin/Downloads/20_AlkierRadnic%20(1).pdf)
7. Državni zavod za statistiku, dostupno na: <https://www.dzs.hr/>
8. Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko – križevačke županije, dostupno na: <https://www.zastita-prirode-kckzz.hr/>
9. Koprivničko – križevačka županija, dostupno na: <https://kckzz.hr/>
10. Grad Đurđevac, dostupno na: <https://djurdjevac.hr/>
11. Obiteljsko izletište novak, dostupno na: <https://izletistenovak.com/>
12. Podravina & Prigorje bike.com, dostupno na: <https://podravinaprigorjebike.com/>
13. Topdestinacije.hr, dostupno na: <https://topdestinacije.hr/>
14. Turistička zajednica Grada Đurđevca, dostupno na: <https://visitdjurdjevac.hr/>
15. Turistička zajednica Koprivničko – križevačke županije, dostupno na:
<http://www.podravinaiprigorje.hr/>
16. Turistička zajednica područja Dravski peski, dostupno na: <https://dravskipeski.hr/>
17. Turizam Hrvatska, dostupno na: <https://sites.google.com/site/turizamhrvatska/>

18. Restoran i pivnica Stari grad, dostupno na: <https://www.stari-grad-djurdjevac.hr/utvrda-stari-grad/>
19. Riječnik.com, dostupno na: <https://www.xn--rjenik-k2a.com/>
20. Ekonomski portal, dostupno na: <https://ekonomskiportal.com/>
21. LiveCam Croatia, dostupno na: <https://www.livecamcroatia.com/hr/lokacija/koprivnica>
22. Operativni plan razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja (2017.), dostupno na: <https://kckzz.hr/wp-content/uploads/2018/07/Operativni-Koprivnica-FINAL-26-09-2017.pdf>

Popis tablica:

Tablica 1. Tipovi turističkih destinacija	5
Tablica 2. Broj dolazaka i noćenja, domaćih i stranih turista u Koprivničko - križevačku županiju	16
Tablica 3. Biciklističke rute u Koprivničko križevačkoj županiji.....	25
Tablica 4. Podjela cikloturista i njihova obilježja	27

Popis slika:

Slika 1. Faze razvoja destinacije	3
Slika 2. Tipologija turističkih destinacija.....	7
Slika 3. Karta Koprivničko - križevačke županije	14
Slika 4. Legenda o Picokima.....	17
Slika 5. Grad Koprivnica.....	19
Slika 6. Đurđevački pijesci.....	20
Slika 7. Posebni ornitološki rezervat Veliki Pažut.....	21
Slika 8. Karta prometne mreže i postojećih označenih cikloturističkih ruta u Koprivničko - križevačkoj županiji	24
Slika 10. Motocross staza u Kozarevcu.....	30
Slika 11. Utvrda Stari grad.....	32